WORLDLY KNOWLEDGE
INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC RESEARCHERS
ISSN : 3030-332X IMPACT FACTOR (Research bib) – 7,293

Касымов Орозон

магистрант, 2-курс Ош Мамлекеттик Университети,

Арашан Гуманитардык Институту, Дин Таануу факултети

УНУТТА КАЛГАН ХАНАФИЙ ААЛЫМЫ – МУСАННИФАК

Аннотация: Макалада Али б. Маждуддин аш-Шахрудий ал-Бустамийдин (Муасаннифак) өмүр баяны, илимий даражасы, жетишкендиктери, чыгармалары тууралуу кененирээк берилди. Мусаннифактын чыгармаларынын ар-бири тизмектелип баяндалды. Чыгармалары Ислам илимдеринин багыты боюнча классификацияланды.

Негизги сөздөр: Мусаннифак, фыкх, акыйда, тасаввуф, нахву, сарф.

1. Мусаннифак жашаган доор

1.1. Саясий жана социалдык абал

Тарых барактары Мусаннифактын бул дүйнөгө келиши XXV кылымдын башында Амир Темирдин (ө. 807/1405) Анадолу менен Жакынкы Чыгыш жоортуулдарына баштаган, чыгышта жана батышта саясий үстөмдүк жүргүзгөн маалга туш болгонун билдирет.

Амир Темирдин өлүмүнөн кийин баласы Шахрух (ө. 850/1447) Хератты өлкөнүн борбору кылууга аябагандан чоң күч жумшаган.[1]

Мусаннифак Анадолуга келген учурда Караманоглу менен Осмондуктардын арасындагы тиреш уланып турган. Бир канча убакыт Караманогулдарынын коргоосунда калган Мусаннифак Конйада бир топ жыл окутуучулук кылып, Караманоглу Ибрахим Бейге (ө. 869/1464) Мевлананын Месневисинин бир канча бөлүгүн шархтап тартуу кылат.[2]

2. Өмүр таржымалы жана илимий абалы (даражасы)

2.1. Аты, ата-теги жана лакабы.

Аты – Али. Автор өзүнүн жазган “ар-Рашад”, “шархул-Лубаб”, “Халлур-Румуз” аттуу эмгектеринде толук аты-жөнүн: Шейх Али б. Маждуддин аш-Шахрудий ал-Бустамий деп

[1] Karaver, Ümit, Musannifek'e nisbet edilen avamil-i atik şerhi (tahkik ve tahlil), doktora tezi, İstanbul-2018, 51-б. Tüz, Tayyip, Alauddin Ali b. Muhammed Musannifek'in ed-durru'l-menkûd fi şerhi'l-maksud adli eserinin tahkiki, yüksek lisans tezi, Bingöl-2019, 9-б.
[2] Karaver, avamil-i atik şerhi, 52-б.

WORLDLY KNOWLEDGE
INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC RESEARCHERS
ISSN : 3030-332X IMPACT FACTOR (Research bib) – 7,293

жазган.[3] Аалымдардын өмүр-таржымалдары топтолгон белгилүү китептердин баарында тең ушул аты эскерилген.[4]

Маалымат булактарында: “ал-Бакрий”, “ал-Умарий”, “ар-Разий”, “ал-Харавий”, “ал-Бустамий”, “аш-Шахрудий”[5], “ал-Ханафий”[6], “ар-Румий”[7], “ал-Фахрий”[8] сыяктуу тектери (насаб) эскерилет.

Автордун эң белгилүү лакабы болуп “Мусаннифак” саналат.[9] Бул лакап ким тарабынан жана качан берилгени боюнча маалымат жок.

Мындан башка “ал-Алим”, “ал-Амил”, “ал-Фадыл”, “ал-Камил”, “ал-Мавла”, “Алаул-Миллати вад-Дин”[10], “ал-Мавла”, “Алауд-Дин”[11], “ал-Имам”, “ал-Аллама”, “ал-Мухаккик”, “ал-Мутафаннин”[12] сыяктуу лакаптары бар.

---

[3] Мусаннифактын кол жазма китептеринде өзүнүн аты-жөнү толук жазылган. Караңыз;

1. Мусаннифак, *шархул-Лубаб*, Сулаймания китепканасы, Фатих, китеп №5004.

وأنا العبد المفتقر إلى رحمة الله وغفرانه، شيخ علي بن مجد الدين الشاهرودي ثم البسطامي.

2. Мусаннифак, *ар-Рашад фи шархил-Иршад*, Сулаймания китепканасы, Атиф Эфенди, китеп №2479.

وأنا الفقير المفتقر إلى رحمة الله الحامي، شيخ علي بن مجد الدين بن محمد بن مسعود بن محمود الشاهرودي البسطامي – غفر الله تعالى ذنوبه، وستر في الدارين نقصانه وعيوبه.

3. Мусаннифак, *Халлул-Румуз*, Сулаймания китепканасы, Фатих, китеп №2611.

قال العبد الفقير المفتقر إلى رحمة الله الحامي شيخ علي بن مجد الدين الشاهرودي ثم البسطامي، غفر الله ذنوبه، وستر في الدارين عيوبه.

[4] Исамуддин Ташкөпрү Заада, Ахмад б. Мустафа б. Халил абул-Хайр (ө. 968/1560), аш-Шакаик ан-Нумания фи Улама ад-Давлатил-Усмания, дарул-Кутуб ал-Арабий – Бейрут, 100-б. ал-Кастантиний, Мустафа Абдулла Катип Челеби (ө. 1067/1567), Кашфуз-Зунун ан Асамий ал-Кутуб вал-Фунун, муассасату ал-Фуркан лит-Турас ал-Исламий – Лондон, 2021-ж., 2-т, 600-б. ал-Акрий, Абдулхай б. Ахмад б. Мухаммад б. ал-Имад ал-Ханбалий абул-Фаллах (ө. 1089/1678), Шазарат аз-Захаб фи Ахбар ман захаб, дар ибн Касир – Бейрут, 1986-ж, 9-т, 475-б. ал-Газзий, Шамсиддин Абул-Маали Мухаммад б. Абдурахман (ө. 1167/1753), Диванул-Ислам, дарул-Кутуб ал-Илмия – Бейрут, 1990-ж, 4-т, 148-б. ал-Лакнавий, Абул-Хасанат Мухаммад б. Абдулхай (ө. 1304/1886), ал-Фаваидул-Бахия фи таражимил-Ханафия, Египет, 193-б. аш-Шавканий, Мухаммад б. Али б. Мухаммад б. Абдулла ал-Йаманий (ө. 1250/1834) ал-Бадри ат-Тали би Махасини ман бада ал-Карнис-Саби, дарул-Марифа – Бейрут, 1т, 497-б. аз-Зириклий, Хайруддин б. Махмуд б. Мухаммад б. Али б. Фарис ад-Димашкий (ө. 1396/1976), ал-Илам, дарул-Илим, 2002-ж., 5-т, 8-9-б. Каххала,Умар Рида (ө. 1408/1987), Мужамул-Муаллифин, мактабату ал-Мусанна – Бейрут, 7-т, 240-б. ал-Бабаний, Исмаил Паша б. Мухаммад Амин б. Мир Салим (ө. 1399/1978), Хадиятул-Арифин Асмаул-Муаллифин ва Асарул-Мусаннифин, вакалатул-Мариф – Стамбул, 1-т, 735-б. Илимпоздор тобу, ал-Мавсуату ал-Муяссара фи таражим Аимату ат-Тафсир ва аль-Икра ва ан-Нахву ва аль-Луга мин аль-Карни аль-Аввал ила аль-Муасырин ма дираса ли акаидихим ва шай мин тараифихим, мажаллату аль-Хикма – Манчестер, 2003, 2-т, 1708-1709-б. Аль-Кумиллаий, Мухаммад Хифзуррахман б. Мухиббуррахман аль-Будуруль-Мудия фи Таражимиль-Ханафия, дар ас-Салих – Египет, 2018-ж, 16-т, 275-б. Адил Нувейхид, Мужамуль-Муфассирин мин садри аль-Ислам ва хатта аль-Аср аль-Хадр, муассаса Нувейхид – Бейрут, 1988-ж, 1-т, 382-б.

[5] Ааш-Шакаик ан-Нумания, 100 б. Шазарат аз-Захаб, 9/475. Дивануль-Ислам, 4/148. аль-Фаваидуль-Бахия, 193-б. аль-Илам, 5/8-9. Мужамуль-Муаллифин, 7/240. Кашфуз-Зунун, 2/600.

[6] Шазарат аз-Захаб, 9/475. Дивануль-Ислам, 4/148. Хадиятуль-Арифин, 1/735. Мужам аль-Муаллифин, 7/240. аль-Мавсуату аль-Муяссара, 2/1708-1709.

[7] Хадиятуль-Арифин, 1/735.

[8] Мужам аль-Муаллифин, 7/240. аль-Мавсуату аль-Муяссара, 2/1708-1709.

[9] аш-Шакаик ан-Нумания, 100 б. Кашфуз-Зунун, 2/600. Шазарат аз-Захаб, 9/475. Дивануль-Ислам, 4/148. аль-Фаваидуль-Бахия, 193 б. Аль-Алам, 5/8-9. аль-Бадри ат-Тали, 1/497. Мужам аль-Муаллифин, 7/240. Хадиятуль-Арифин, 1/735. аль-Мавсуату аль-Муяссара, 2/1708-1709. аль-Будур аль-Мудия, 16/275. Адил Нувейхид, Мужамуль-Муфассирин, 1/382.

[10] аш-Шакаик ан-Нумания, 100 б.

[11], Шазарат аз-Захаб, 9/475. Дивануль-Ислам, 4/148.

[12] Дивануль-Ислам, 4/148.

2.2. Туулган жылы жана жери

Жалпы санжыра жана тарых китептерине таяна турган болсок Имам Мусаннифак 803/1400 жылында туулган.[13] Иран мамлекетинин түндүгүндө, Хазар деңизинин түштүк-чыгышында[14], Хорасан аймагынын Бустам шаарынын жака белиндеги Шахруд айылында жарык дүйнөгө келген.[15]

2.3. Илим жолу жана устаздары

813/1410-жылы тогуз жаштагы кичинекей Али (Мусаннифак) бир тууган агасы менен биргеликте Херат шаарына илим алуу үчүн сапарга чыгат.[16]

Имам Мусаннифак илим талап кылууда бир канча устаз, аалымдардын колунда сабак алган. Атап өтсөк;

1) **Бир тууган агасы Фахруддин Мухаммад б. Маждуддин Мухаммад 824/1424.** [17]
2) **Мавла Жалалиддин Юсуф ал-Авхабий.**
3) **Ахмад б. Мухаммад б. Махмуд ал-Харавий.**
4) **Абдулазиз б. ал-Абхарий.**
5) **Имам Насихуддин Мухаммад б. Мухаммад б. Алауддин.** [18]

2.4. Илимий даражасы

Автордун эң белгилүү лакабы жана илимий даражасы болуп “Мусаннифак” саналат.[19] Бул лакап ким тарабынан жана качан берилгени боюнча маалымат жок.

Мындан башка “ал-Алим”, “ал-Амил”, “ал-Фадыл”, “ал-Камил”, “ал-Мавла”, “Алаул-Миллати вад-Дин”[20], “Алауд-Дин”[21], “ал-Имам”, “ал-Аллама”, “ал-Мухаккик”, “ал-Мутафаннин”[22] сыяктуу аалымдар тарабынан берилген илимий даражалары бар.

2.5. Илимий ишмердүүлүгү

839/11435-жылы Султан Шахрухтун Карабак-Тибриз жүрүшүнө катышып, бир топ маселелерде Султандын кеңешчиси болгон.

849/1445–860/1455-жылдар аралыгында Караманогулларынын карамагында болгон Конйа шаарыдагы Налынжы жана Каратай медреселеринде сабак берген. [23]

---

[13] аш-Шакаик ан-Нумания, 100 б. Кашфуз-Зунун, 15/552. Шазарат аз-Захаб, 9/475. аль-Бадри ат-Тали, 1/497. аль-Фаваидуль-Бахия, 193 б. Хадиятуль-Арифин, 1/735. Мужам аль-Муаллифин, 7/240. аль-Мавсуату аль-Муяссара, 2/1709. аль-Будур аль-Мудия, 16/275. Адил Нувейхид, Мужамуль-Муфассирин, 1/382.

[14] Taşdelen, Sinan. Musannifek Alaaddin Ali bin Muhammed'in Mevlana'nin mesnevi'si ile ilgili risalesi (İnceleme, Metin, Tercüme): Теол. докт...диссертация. – Konya, 2007, 23 б.

[15] аш-Шакаик ан-Нумания, 100 б.

[16] аш-Шакаик ан-Нумания, 100 б. Шазарат аз-Захаб, 9/475. аль-Бадри ат-Тали, 1/497. аль-Фаваидуль-Бахия, 193 б.

[17] Karaver, avamil-i atik şerhi, 59-б.

[18] аш-Шакаик ан-Нумания, 101 б. Шазарат аз-Захаб, 9/475. аль-Бадри ат-Тали, 1/497. ал-Фаваидуль-Бахия, 194-б. аль-Будур аль-Мудия, 16/276.

[19] аш-Шакаик ан-Нумания, 100 б. Кашфуз-Зунун, 2/600. Шазарат аз-Захаб, 9/475. Дивануль-Ислам, 4/148. аль-Фаваидуль-Бахия, 193 б. Аль-Алам, 5/8-9. аль-Бадри ат-Тали, 1/497. Мужам аль-Муаллифин, 7/240. Хадиятуль-Арифин, 1/735. аль-Мавсуату аль-Муяссара, 2/1708-1709. аль-Будур аль-Мудия, 16/275. Адил Нувейхид, Мужамуль-Муфассирин, 1/382.

[20] Шакаик, 100 б.

[21], Шазарат аз-Захаб, 9/475. Дивануль-Ислам, 4/148.

[22] Дивануль-Ислам, 4/148.

[23] Karaver, avamil-i atik şerhi, 62 б.

Андан кийин Бурсадагы Султанийа медресинде устаздык кылат.[24] Увазир Махмуд Пашанын чакыруусу менен Стамбулга барып, Султан Мухаммад Фатихтин(ө. 886/1481) кабылдоосунда болуп, урмат-сыйына ээ болот. Султан күнүмдүк 80 дирхам айлык менен сыйлайт.[25]

867/1463-жылы Махмуд Пашанын жанында Боснийа жүрүшүнө катышкан. Боснийанын падышасы Степан II Томашевичтин (ө. 867/1463)[26] жазалоо фатвасын Мусаннифак берип, падышанын башын да өзү алган.[27]

2.6. Дүйнөдөн кайтуусу

Али б. Маждуддин 875/1470-жылы Осмон дөөлөтүнүн борбор шаары Стамбулда дүйнө салган. Сөөгү улуу сахаба Абу Айуп ал-Ансарий көрүстөнүнө коюлган.[28]

2.7. Чыгармалары.

Илим менен алектенген үй-бүлөдө чоңойгон Имам Мусаннифак Ислам илимдери болгон: акыйда, тафсир, хадис, фыкых, фыкых усулу, тасаввуф, арап тили байланыштуу: нахву, сарф, балагат илимдери боюнча ондогон китептерди жазган, шархтаган жана хашия берген. Санжыра китептеринде эскерилген китептерин тизмектеп жана илим багыты боюнча классификациялап, тизмектен беребиз.

a) Акыйда илимине байланыштуу чыгармалары.

1. Хадаик ал-ийман ли ахлил-йакин вал-ирфан. [29]
2. Хакаикул-ийман ли ахлил-йакин вал-ирфан. [30]
3. Хашия ала шархил-акаид. [31]
4. Анварул-ахдак. [32]
5. Шархул-мавакиф. [33]
6. Шархул-бадил-амалий. [34]
7. Шарху васиййатил-имам Абу Ханифа.[35]

b) Фыкых илимине байланыштуу чыгармалары

1. Ал-худуд вал-ахкам ал-фыкхиййа.[36]
2. Шархул-хидайа. [37]

---

[24] Taşdelen, 26 б.

[25] Шакаик, 102 б.

[26]https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D0%B5%D0%BF%D0%B0%D0%BD_%D0%A2%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87

[27] Karaver, avamil-i atik şerhi, 63 б.

[28] Шакаик, 102 б. Шазарат аз-Захаб, 9/477. Диванул-Ислам, 4/149. аль-Бадри ат-Тали, 1/497. ал-Фаваидул-Бахия, 194 б. Хадиятуль-Арифин, 1/735. Кашфуз-Зунун, 15/552. аль-Будур аль-Мудия, 16/277.

[29] аш-Шакаик ан-Нумания, 101-б. Аль-Аднавий, Ахмад б. Мухаммад, Табакат аль-Муфассирин, мактабату аль-улум валь-хикам – Саудия, 303-б. Аль-Кастантиний, Мустафа Абдулла, Катип Челеби, (ө. 1067/1567), Сулламуль-вусул ила табакат аль-фухул, мактабату Ирсика – Стамбул, 2-т, 390-б. Шазарат аз-Захаб, 9/477. аль-Будур аль-Мудия, 13/405.

[30] Кашфуз-Зунун, 1/672.

[31] Аш-Шакаик ан-Нумания, 101 б. Шазарат аз-Захаб, 9/477.

[32] Karaver, avamil-i atik şerhi, 71-б.

[33] Хадиййатуль-Арифин, 1/735.

[34]

[35] Хадиййатуль-Арифин, 1/735.

[36] Yeniçeri, Tuba, Alaaddin Ali b. Muhammed el-Bistami eş-Şahrudi el-Musannifek ve el-Hudud vel-Ahkam el-Fikhiyye adli eseri, yüksek lisans tezi, Konya-2018.

[37] Аль-Маргинаний, Бурханиддин Али б. Абу Бакр (ө. 593/1196), аль-хидайа шарх бидайатуль-мубтади, даруль-даккак, Дамаск – 2019, тахкик: Абдусалам Абдулхадий Шаннар.

WORLDLY KNOWLEDGE
INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC RESEARCHERS
ISSN : 3030-332X IMPACT FACTOR (Research bib) – 7,293

3. Хаваший алал-хидайа.[38]
4. Шархул-викайа. [39]
5. Шарху мухтасарил-викайа. [40]
6. Хашийа ала шархил-викайа.[41]

c) Усулу фыкых илимине байланыштуу чыгармалары

1. Ал-вусул ила илмил-усул.[42]
2. Хашийату алат-талвих.[43]
3. Ат-тахрир фи шархи ал-Баздавий. [44]

d) Тафсир илимине байланыштуу чыгармалары

1. Тафсир Мусаннифак. [45]
2. Мултака ал-бахрейн.[46]
3. Хашийа ала тафсири аз-Замахшарий.[47]
4. Тухфатус-салатин.[48]
5. Ат-тухфатул-мухаммадийа.
6. Ат-тафсирул-фарисий.

Жогорудагы акыркы үч тафсир китеби перс тилинде жазылган.[49]

e) Хадис илимине байланыштуу чыгармалары

1. Шархул-масабих. [50]
2. Рафул-жунах ва хафдул-жунах фи арбаин хадисан фи бабин-никах.[51]

f) Тасаввуф илимине байланыштуу чыгармалары

1. Халлур-румуз ва кашфул-кунуз. [52]
2. Тухфатус-Салатин. [53]
3. Ат-тухфатул-Махмудиййа. [54]
4. Шархул-Месневи. [55]
5. Шархул-бурда. [56][57]
6. Шарху касыйдатур-рухиййа. [58]

---

[38] Musannifek'e nisbet edilen avamil-i atik şerhi, 76 б.
[39] Аль-фавайидуль-бахийа, 111 б, Кашфуз-Зунун, 7/574. Аль-бадри ат-тали, 1/497, аль-фавайидуль-бахийа, 193 б, аль-будур аль-мудийа, 13/405.
[40] Musannifek'e nisbet edilen avamil-i atik şerhi, 74 б.
[41] Аш-шакаик ан-Нуманийа, 101 б, Шазарат аз-захаб, 9/477.
[42] Хадиййатуль-Арифин, 1/735.
[43] Шазарат аз-Захаб, 9/477, аль-Бадри ат-Тали, 1/497, аль-Фавайидуль-Бахийа, 193 б, Хадиййатуль-Арифин, 1/735, аль-Будур аль-Мудийа, 13/405.
[44] Шазарат аз-Захаб, 9/477, аль-Бадри ат-Тали, 1/497, Хадиййатуль-Арифин, 1/735.
[45] Кашфуз-Зунун, 1/458, Кашфуз-Зунун, 2/600, Мужамуль-Муфассирин, 1/382.
[46] Мужамуль-Муфассирин, 1/382.
[47] Аш-Шакаик ан-Нуманийа, 101 б, Шазарат аз-Захаб, 9/477, аль-Бадри ат-Тали, 1/497, аль-Фавайидуль-Бахийа, 193 б, Аль-Алам, 5/9, аль-Будур аль-Мудийа, 13/405, Мужамуль-Муфассирин, 1/382.
[48] Аль-Бадри ат-Тали 1/497, аль-Фавайидуль-Бахийа 193 б.
[49] , Шазарат аз-Захаб, 9/477.
[50] Аш-Шакаик ан-Нуманийа, 101 б, Шазарат аз-Захаб, 9/477. Аль-Бадри ат-Тали, 1/497. аль-Фавайидуль-Бахийа 193 б, Аль-Алам, 5/9, аль-Будур аль-Мудийа, 13/405.
[51] Хадиййатуль-Арифин, 1/735.
[52] Musannifek'e nisbet edilen avamil-i atik şerhi, 78 б.
[53] Musannifek'e nisbet edilen avamil-i atik şerhi, 79 б.
[54] Аш-Шакаик ан-Нуманийа, 101 б. Шазарат аз-Захаб, 9/477. аль-Фавайидуль-Бахийа, 194 б.
[55] Хадиййатуль-Арифин, 1/735.
[56] Musannifek'e nisbet edilen avamil-i atik şerhi, 81 б.
[57] Хадиййатуль-Арифин, 1/735.
[58] Аш-Шакаик ан-Нуманийа, 101 б. Шазарат аз-Захаб, 9/477. Аль-Фавайидуль-Бахийа, 194 б. Хадиййатуль-Арифин, 1/735. Аль-Будур аль-Мудийа, 16/275.

WORLDLY KNOWLEDGE
INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC RESEARCHERS
ISSN : 3030-332X IMPACT FACTOR (Research bib) – 7,293

g) Нахву илимине байланыштуу чыгармалары
1. Ар-рашад фи шархил-иршад. [59]
2. Ал-мисбах. [60]
3. Шархул-лубаб. [6162]
4. Шарху луббул-албаб.[63]
5. Шарху авамилул-миа.
6. Шархул-кафия. [64]

h) Сарф илимине байланыштуу чыгармалары
1. Шархул-марах. [65]
2. Ад-дуррул-манкуд фи шархил-максуд. [66]

i) Балагат илимине байланыштуу чыгармалары
1. Шархул-мутаввал. [67]
2. Шарху шархил-мифтах. [68]
3. Хашийа ала шархил-мифтах. [69]

j) Мантык (логика) илимине байланыштуу чыгармалары
1. Хашийа ала лавамиил-асрар шарху маталиул-анвар. [70]
2. Шарху аш-шамсиййа.[71]

k) Адабул-бахс илимине байланыштуу чыгармасы
1. Шарху адабил-бахс[72]

l) Тарых илимине байланыштуу чыгармасы
1. Мухтасарул-мунтазам ва мултакатул-мултазам[73]

m) Авторго таяндырылган башка чыгармалар
1. Истилахатул-фукаха
2. Шарху манзуматин-Насафий фил-хилаф.
3. Рафул-жунах ва хафдул-жанах.
4. Рисала фи фадилатул-илм ват-тааллум.
5. Шархул-алака.
6. Шархур-румуз вал-амсалил-лахутиййа фил-анварил-мужаррадатул-малакутиййа.

---

[59] Аш-Шакаик ан-Нуманийа, 100 б. Шазарат аз-Захаб, 9/477. Аль-Бадри ат-Тали, 1/497.
[60] Аш-Шакаик ан-Нуманийа, 100 б. Шазарат аз-Захаб, 9/477. Аль-Бадри ат-Тали, 1/497. Аль-Фавайидуль-Бахийа, 19 3 б. Хадиййатуль-Арифин, 1/735. Кашфуз-Зунун, 15/552.
[61] Necmettin Öztürk. Alâaddin Musannifek ve arap gramerindeki yeri: Теол. докт...диссертация. – İstanbul, 2020. 30 б.
[62] Аш-Шакаик ан-Нуманийа, 101 б. Шазарат аз-Захаб, 9/477. Аль-Фавайидуль-Бахийа, 194 б. Аль-Будур аль-Мудийа, 16/275.
[6363] Хадиййатуль-Арифин, 1/735.
[64] Taşdelen, 29 б. Elif Karakurt, Alaeddin Musannifek (ö. 875/1470) ve şerhu'l-'avamili'l-Cürcani adli eseri (metin-inceleme). Теол. магистр...диссертация. – İstanbul, 2018, 34 б. Bedeva, Abdullah. Alauddin Ali b. Muhammed el-Bistâmî Musannifek'in kaside-i bürde şerhi'nin tahkiki: Теол. магистр...диссертация – İstanbul, 2012, 12 б.
[65] Хадиййатуль-Арифин, 1/735. Кашфуз-Зунун, 6/392.
[66] Taşdelen, 29 б. Elif Karakurt. Alaeddin Musannifek (ö. 875/1470) ve şerhu'l-'avamili'l-Cürcani adli eseri (metin-inceleme). Теол. магистр...диссертация. – İstanbul, 2018, 34 б. Bedeva, Abdullah. Alauddin Ali b. Muhammed el-Bistâmî Musannifek'in kaside-i bürde şerhi'nin tahkiki: Теол. магистр...диссертация – İstanbul, 2012, 12 б.
[67] Аш-Шакаик ан-Нуманийа, 101 б. Шазарат аз-Захаб, 9/477. Аль-Бадри ат-Тали, 1/497. Аль-Фавайидуль-Бахийа, 194 б. Хадиййатуль-Арифин, 1/735. . Кашфуз-Зунун, 2/636. Аль-Будур аль-Мудийа, 16/275.
[68] Аш-Шакаик ан-Нуманийа, 101 б. Шазарат аз-Захаб, 9/477. Аль-Бадри ат-Тали, 1/497. Аль-Фавайидуль-Бахийа, 194 б. Аль-Будур аль-Мудийа, 16/275.
[69] Аль-Бадри ат-Тали, 1/497. Хадиййатуль-Арифин, 1/735. Аль-Алам, 7/119.
[70] Аш-Шакаик ан-Нуманийа, 101 б. Шазарат аз-Захаб, 9/477. Аль-Бадри ат-Тали, 1/497. Аль-Фавайидуль-Бахийа, 19 3 б. Хадиййатуль-Арифин, 1/735. Аль-Будур аль-Мудийа, 16/275. Мужамул-муаллифин, 7/240.
[71] Аш-Шакаик ан-Нуманийа, 101 б. Шазарат аз-Захаб, 9/477.
[72] Аш-Шакаик ан-Нуманийа, 101 б. Шазарат аз-Захаб, 9/477. Аль-Бадри ат-Тали, 1/497. Аль-Фавайидуль-Бахийа, 19 3 б. Хадиййатуль-Арифин, 1/735. Аль-Будур аль-Мудийа, 16/275.
[73] Хадиййатуль-Арифин, 1/735.

WORLDLY KNOWLEDGE
INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC RESEARCHERS
ISSN : 3030-332X IMPACT FACTOR (Research bib) – 7,293

7. Таликат фи байани издафатул-китаб вал-баб.[74]
8. Тафсирул-айатис-саласа мин суратил-бакара.[75]

Колдонулган адабияттар

1. Bedeva, Abdullah. Alauddin Ali b. Muhammed el-Bistâmî Musannifek'in kaside-i bürde şerhi'nin tahkiki: Теол. магистр...диссертация – İstanbul, 2012.
2. Elif Karakurt. Alaeddin Musannifek (ö. 875/1470) ve şerhu'l-'avamili'l-Cürcani adli eseri (metin-inceleme). Теол. магистр...диссертация. – İstanbul, 2018.
3. https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D0%B5%D0%BF%D0%B0%D0%BD_%D0%A2%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87
4. Karaver, Ümit, Musannifek'e nisbet edilen avamil-i atik şerhi (tahkik ve tahlil). Теол. докт...диссертация. – İstanbul, 2018.
5. Necmettin Öztürk. Alâaddin Musannifek ve arap gramerindeki yeri: Теол. докт...диссертация. – İstanbul, 2020
6. Taşdelen, Sinan. Musannifek Alaaddin Ali bin Muhammed'in Mevlana'nin mesnevi'si ile ilgili risalesi (İnceleme, Metin, Tercüme): Теол. докт...диссертация. – Konya, 2007
7. Tüz, Tayyip, Alauddin Ali b. Muhammed Musannifek'in ed-durru'l-menkûd fi şerhi'l-maksud adli eserinin tahkiki. Теол. магистр...диссертация. – Bingöl-2019.
8. Yeniçeri, Tuba, Alaaddin Ali b. Muhammed el-Bistami eş-Şahrudi el-Musannifek ve el-Hudud vel-Ahkam el-Fikhiyye adli eseri. Теол. магистр...диссертация. – Konya-2018.
9. Адил Нувейхид, Мужамуль-Муфассирин мин садри аль-Ислам ва хатта аль-Аср аль-Хадр, муассаса Нувейхид – Бейрут, 1988-ж.
10. Аз-Зириклий, Хайруддин б. Махмуд б. Мухаммад б. Али б. Фарис ад-Димашкий (ө. 1396/1976), ал-Илам, дарул-Илим, 2002-ж.
11. Ал-Акрий, Абдулхай б. Ахмад б. Мухаммад б. ал-Имад ал-Ханбалий абул-Фаллах (ө. 1089/1678), Шазарат аз-Захаб фи Ахбар ман захаб, дар ибн Касир – Бейрут, 1986-ж.
12. Ал-Бабаний, Исмаил Паша б. Мухаммад Амин б. Мир Салим (ө. 1399/1978), Хадиятул-Арифин Асмаул-Муаллифин ва Асарул-Мусаннифин, вакалатул-Мариф – Стамбул.
13. Ал-Газзий, Шамсиддин Абул-Маали Мухаммад б. Абдурахман (ө. 1167/1753), Диванул-Ислам, дарул-Кутуб ал-Илмия – Бейрут, 1990-ж.
14. Ал-Кастантиний, Мустафа Абдулла Катип Челеби (ө. 1067/1567), Кашфуз-Зунун ан Асамий ал-Кутуб вал-Фунун, муассасату ал-Фуркан лит-Турас ал-Исламий – Лондон, 2021-ж.
15. Ал-Лакнавий, Абул-Хасанат Мухаммад б. Абдулхай (ө. 1304/1886), ал-Фаваидул-Бахия фи таражимил-Ханафия, Египет.
16. Ал-Аднавий, Ахмад б. Мухаммад, Табакат аль-Муфассирин, мактабату аль-улум валь-хикам – Саудия.
17. Ал-Кастантиний, Мустафа Абдулла, Катип Челеби, (ө. 1067/1567), Сулламуль-вусул ила табакат аль-фухул, мактабату Ирсика – Стамбул.
18. Ал-Кумиллаий, Мухаммад Хифзуррахман б. Мухиббуррахман аль-Будуруль-Мудия фи Таражимиль-Ханафия, дар ас-Салих – Египет, 2018-ж.
19. Ал-Маргинаний, Бурханиддин Али б. Абу Бакр (ө. 593/1196), аль-хидайа шарх бидайатул-мубтади, дарул-даккак, Дамаск – 2019, тахкик: Абдусалам Абдулхадий Шаннар.
20. Аш-Шавканий, Мухаммад б. Али б. Мухаммад б. Абдулла ал-Йаманий (ө. 1250/1834) ал-Бадри ат-Тали би Махасини ман бада ал-Карнис-Саби, дарул-Марифа – Бейрут.
21. Илимпоздор тобу, ал-Мавсуату ал-Муяссара фи таражим Аимату ат-Тафсир ва аль-Икра ва ан-Нахву ва аль-Луга мин аль-Карни аль-Аввал ила аль-Муасырин ма дираса ли акаидихим ва шай мин тараифихим, мажаллату аль-Хикма – Манчестер, 2003.

[74] Karaver, avamil-i atik şerhi, 94-98 б.
[75] Necmettin Öztürk. Alâaddin Musannifek ve arap gramerindeki yeri: Теол. докт...диссертация. – İstanbul, 2020. 48 б.

22. Исамуддин Ташкөпрү Заада, Ахмад б. Мустафа б. Халил абул-Хайр (ө. 968/1560), аш-Шакаик ан-Нумания фи Улама ад-Давлатил-Усмания, дарул-Кутуб ал-Арабий – Бейрут.
23. Каххала,Умар Рида (ө. 1408/1987), Мужамул-Муаллифин, мактабату ал-Мусанна – Бейрут.
24. Мусаннифак, ар-Рашад фи шархил-Иршад, Сулаймания китепканасы, Атиф Эфенди, китеп №2479.
25. Мусаннифак, Халлул-Румуз, Сулаймания китепканасы, Фатих, китеп №2611.
26. Мусаннифак, шархул-Лубаб, Сулаймания китепканасы, Фатих, китеп №5004.